

Notranjiec

Izhaja vsako soboto
in velja po pošti za celo
leto 4 K, za pol leta 2 K.
Posamezne številke po 10 v.
Na naročbe brez denarja se
ne oziramo. Uredništvo in
upravnništvo je v Ljubljani
Breg štev. 12.

GLASILO

POLITIČNEGA IN GOSPODARSKEGA DRUŠTVA
ZA NOTRANJSKO V POSTOJNI.

Inserati
se računajo za celo stran
36 K, za $\frac{3}{5}$ strani 25 K, za
 $\frac{2}{5}$ strani 18 K, za $\frac{1}{5}$ strani
9 K, za $\frac{1}{10}$ strani 5 K. Pri
večkratni objavi primeren
popust. Mala naznanila po
20 vin. od petit-vrstice.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Poraz Slovencev v odseku za volilno reformo.

Prvi načrt za razdelbo mandatov v bodočem volilnem redu je dodelil Slovincem 23 (najbrž le 22, ker edini koroški mandat za Slovence ni gotov). Prišlo je do novega načrta Hohenlohe, ki je Nemcem, Čehom in Poljakom zvišal število mandatov, na Slovence se nihče oziral ni, tako da smo sedaj sorazmerno mnogo na slabšem. Pri tem pa nam načrti odmerjajo na Štajerskem, kjer tvorimo $\frac{1}{3}$ prebivalstva, izmed 28 mandatov, ki jih ima dobiti ta dežela, le — 6. Upravičeno smo pričakovali, da naši poslanci pod vodstvom Šušteršiča v odseku tej krivici saj nekoliko odpomorejo. Zmotili smo se krvavo. Vsi drugi narodi so bili z vladnim načrtom nezadovoljni — tudi Nemci, ki so itak že preveč dobili — samo klerikalci so pozdravljali Gauča in Hohenloha, kakor da se je Slovincem prisodilo največ. Seveda, ko je vlada videla, da so klerikalci na vsak način z njo zadovoljni (seveda iz strankarskih razlogov!), je čisto naravno začela tešiti nezadovoljneže Nemce, Poljake in Čehe, nas pa niti več vprašala ni.

V odseku je poslanec Ploj v neizmerni skromnosti predlagal, naj se nam da vsaj 7 poslancev na Štajerskem. Predlog je bil odklonjen. Proti so seveda glasovali vsi Nemci. Ne čudimo se temu, morda to odpre oči onim starokopitnežem, ki še mislijo, da je kak sporazum z Nemci mogoč. Glasovali so proti nam vsi Šušteršičevi klerikalno-nemški bratci. Glasovala je proti tudi — socialna demokracija. Od te stranke je pač malokdo pričakoval tak nastop proti Slovincem. Kriče, da je zagovornica zatirancev, glasuje pa za zatiralce. Za usodo naroda se ta stranka ne briga, narodnosti so ji le nekako potrebno zlo in neizogibna ovira. Že itak ponižani rod slovenski so pomagali še bolj ponižati.

Volilna reforma pride prav gotovo. A danes je že jasno, da poplačamo račun zanj po Rusinov in de-

loma tudi Čehov v veliki meri mi Slovenci. To pa najbolj po nerodnosti klerikalnih poslancev Šušteršič-Žitnik. Silili so se kot zadovoljneži v ospredje, mi plačamo sedaj „ceho“, s svojo nerodnostjo so odbili tudi Italijane. Še v nobeni dobi se ni pokazalo s toliko jasnostjo, da so veliki krivci naše mizerije naši delegati na Dunaju. Z napetostjo pričakujemo nadaljnih razprav v odseku glede drugih slovenskih dežel.

Politične vesti.

„Naš list“ v Kamniku je napadel posl. Frana Arko-ta zaradi govora v Ložu. Podtika mu, da je nasprotnik splošne, jednake, volilne pravice. Posl. Arko je v onem govoru stavil realen predlog volilne reforme če bi se ne dal doseči takoj ideal volilne reforme na podlagi splošne, jednake. „Naš list“ je torej poročal zavijaško in nepravilno. Kaj naj mislimo o listu, ki napram nasprotniku kriči o laži, osebnosti, zavijanju in nestvarnosti, sam pa piše neresnično, zavija, privleče z debelimi črkami vsak škandalček na dan in je pri tem do smešnosti oseben.

V odseku za volilno reformo se je po porazu Slovencev glede Štajerske razpravljalo o Galiciji. Nemci so zahtevali en mandat zase, ker trde, da so oni neštevilni Židi po Galiciji nemške narodnosti, Poljaki pa so zahtevali zvišanje galiških mandatov od 102, kolikor predlaga vladni načrt, na 110. Oba predloga sta odklonjena.

Državni zbor je končno vsprejel proračunski provizorij proti glasom Jugoslovanov, Čehov, Vsenemcev, Italijanov. V proračunskem odseku še naprej pere vlada nekdanjega ministrskega predsednika Körbra, ki je pri stavbi tržaških pristanov zavozil toliko milijonov. Körber se je povrnil na Dunaj, da daje odgovor.

V delegacijah so Madjari in Hrvati delali vna- njemu ministru Goluhovskemu hude sitnosti. Posebno

njegovo balkansko politiko so zdelali do dobra. Dokazali so, da so se tiste male simpatije, ki jih je imela Avstro-Ogrska na Balkanu umaknile smrtnemu sovraštvu, to pa vsled politike Goluchowskega. Češki poslanec Klofač je zahteval razdelitev armade po narodih. Povabila na dvorni „diné“ pri cesarju ta poslanec ni vsprejel. Pač pa je prišel dr. Šušteršič. Cesar mu je kot edinemu Jugoslovanu v delegacijah, ki se še priklanja dinastiji, povedal, da ni res, da bi bila avstrijska politika balkanskim Slovanom sovražna. Dr. Šušteršič pa, ki je imel toliko vzgledov na razpolago, kako vlada germanizuje v Bosni, kako sramotno je poniževala narod srbski, si ni upal nič drugega odgovoriti, kot da pogled na notranjo politiko vzbuja to nezaupanje.

Volitve na Srbskem so prinesle sedanji vladi iskrenega prijatelja Slovencev radikalca Nikola Pašića močno večino. Pri naknadnih volitvah na Hrvaškem je zmagal 1 Starčevićanec in 4 resolucijonaši, med njimi urednik reškega „Novega lista“ Fran Supilo, najkrepkejši zagovornik madjarko-slovanske zveze proti Avstro-Nemčiji in dr. Ivan Lorković, načelnik hrvatske ljudsko-napredne stranke.

Cesarju so na Češkem med nemškim prebivalstvom težko ugladili pot. Črno-rdeče-zlate nemške barve našemu cesarju iz za l. 1866 nič kaj ne ugajajo. Komaj so ponekod pregovorili prebivalce, da jih niso obesili cesarju za obisk raz hiš. V onih krajih nemške severne češke pa imajo vse polno napisov, po slavnem Bismarku,

ki je l. 1866 preskrbel našemu cesarju poraz in ponižanje. Komaj so pregovorili okrajni glavarji občine, da so za tiste ure, v katerih je bival v mestu cesar, zakrili s cunjami in plevelom Bismarka. Seveda so značajnejši Nemci nad tem ponižanjem ogorčeni, tisti, ki so se vdali, pa lahko pričakujejo ali zlato kolajno ali celo Franca Jožefa red.

Iz Črnega vrha nad Idrijo.

Naša šola je bila ustanovljena leta 1830. Poučevalo se je v hiši št. 40. 2. aprila 1844 je pogorela skoraj vsa vas — cerkev, župnišče, šola. Goreti je začelo popoldne v hiši št. 27. Nato se je poučevalo v hiši št. 28, kjer je imel takratni učitelj tudi stanovanje. Sedanje šolsko poslopje je bilo zidano leta 1857. Učitelji so bili od ustanovitve do danes sledeči: Janez Lenarčič iz Vrhnike, Jožef Slavič iz Češkega, Leopold Cvek in Leopold Treven iz Idrije, Jernej Stamcar iz Gorenjskega, Janko Dolinar iz Kranja, Janko Gnezda iz Idrije, Janko Janičar iz Doba, Anton Petrovčič iz Vrhnike, Ivan Poženel iz Črnega vrha (1862—1872), Janez Zakrajšek iz Oblok. — Od spomladi 1873. do 20. dec. 1873. ni bilo v Črnem vrhu niti učitelja, niti orgljava. Nato so sledili Josip Vovk iz Suhorja, Franjo Šmid iz Hotederšice, Ivan Pipan (od 30. sept. 1884 do 5. sept. 1899), Frančišek Čuk iz Črnega vrha (od 26. okt. 1884. do 28. avg. 1904.). Po g. Fran Čuku pa je pričel

Listek.

Kmečka vstaja.

Zgodovinska povest iz 16. stoletja. — Hrvaški spisal Avgust Šenoa.
(Dalje.)

II.

Štiri dni po pogovoru z gospo Uršulo je skočil gospod Mihael Palfi zgodaj zjutraj pred Susjedgradom na konja in mahnil z roko v pozdrav Mihajlu Konjskemu, človeku visoke in močne rasti, ki je spremil madjarskega gosta pred vrata.

„Z bogom!“ se nasmeje Batorov poslanik, „v kratkem se zopet vidimo!“

„Jako drago mi bo“, odvrne Konjski in se svečano pokloni.

„Tudi meni je ljubo, da se prijateljski razhajamo. Za dva dni sem zopet nazaj in privedem seboj tudi Grgo Dombroja. Bilo bi jako dobro, da se do takrat sestavi inventar.“

„Zato vam ni treba skrbeti. Hočem na to paziti.“

„Hvala vam in z bogom!“ odvrne Madjar, se pokloni in odjezdi veselega obraza proti Zagrebu.

Gospod Palfi ni niti malo štedil svojega konja. Kruto mu je pritiskal ostroge v rebra, tako da se je videlo, da se mu jako mudi. Ne da bi se ozrl na desno

in na levo prejezdi vasi Stanjevec, Vrabče, Črnomerec, a lice se mu šele razvedri, ko se prikaže v jutranjem nebu izza gorskih vrhov stolp sv. Kralja.

Ljuto potegne za uzde, se nagne konju na vrat in se ga še trdneje oprime, da so ga začudeno gledali seljaki, ki so šli poleg vrtov Ilice v mesto. Brezobzirno prejezdi trg Tridesetnice, zavije pod Kapitolska vrata in se ustavi pred hišo kanonikov, ne daleč od frančiškanskega samostana. Ne da bi čakal, da mu kdo odpre, skoči brzo s konja, odpre mala stranska vratca, skozi katera vstopi, konja priveže za kol, potem pa se popne brzimi koraki po stopnjicah in odpre prva vrata.

Tu sta sedela poleg okna dva človeka, na klopi debel gospod, silnega trebuha: podbradek se mu je spuščal izpod lica na črno kanoniško suknjo in male sive oči so se veselo svetile nad močnim širokim nosom, a poleg njega je sedel na stolcu suh in bled človek, kratkih las in podrezanih brk. Sključen je gledal v zemljo, da nisi mogel videti njegovih oči pod gostimi obrvi.

„Hvaljen Jezus!“ vzklikne Madjar veselo, zapre vrata in zažene svoje pokrivalo na veliko ilovnato peč poleg vrat.

„Na veke. Amen!“ odvrne kanonik. „Tako nena doma ste padli na dvor, kakor grom iz jasnega neba.“

„Kakšen grom!“ se nasmeje Palfi iz srca; „visokočastiti ste lisjak. Stipo Vsesvetniček se imenujete, držite

orati našo šolsko ledino sedanji nadučitelj, ki je torej že naš šestnajsti otroški vzgojitelj.

Drugo leto 12. aprila bo 33 let, odkar sta bili zasajeni lipi pred šolskim poslopjem.

Slovesnost prvega svetega obhajila smo praznovali preteklo nedeljo. 33 otrok je bilo ta dan nad vse srečnih. Gospod župnik je po končani slovesnosti prvoobhajance primerno pogostil.

Zobozdravnik g. dr. Bretl se je odzval povabilu ter došel minulo soboto k nam. Imel je opravka ves dan. Pacijenti se vesele dobrega dela in zmernih cen. Srčna hvala g. doktorju, ki se je oziral na revno gmotno stanje črnovrškega ljudstva. Naša iskrena želja je: „Na veselo svidenje v prihodnjem poletju!“

Tri nagle smrti imamo zapisati v zadnjih mesecih, vse tri brez duhovniškega zadnjega tolažila. Prva je umrla neka ženska na stolu sedeča; potem starejši mož ravno, ko je žagal drva. Pretekli ponedeljek pa je sunil konj Franc Volčino, posestnika iz Zadloga tako nesrečno, da je izdihnil nenadoma svojo dušo. Zadnjeimenovani je bil mož naše stranke. Nekateri črnovrške tercijalke bi pripisovale naglo, neprevideno smrt gotovo njegovemu naprednemu mišljenju, da ni zadela ista usoda že prej prav pobožnih ljudi. Tako pa bodo morale molčati svete ženice, ako se ne bodo hotele tolči same sebe po zobeh. Vsem trem, prerano preselivšim v novo življenje — večni pokoj!

Dopisi.

Iz Zadloga nad Idrijo. Ne moremo si kaj, kot da spregovorimo tudi mi enkrat v našem „Notranjcu“ pošteno besedo.

V naši skriti dolini tudi gine čim dalje bolj nekdanja zadovoljnost, dasi se ne moremo pritoževati, da bi bile letine slabše kot nekdanj, ter smo v tem oziru še celo nekaj na boljšem. Edino dobrih voditeljev nam manjka, samostojno mislečih mož!

Težko že pričakujemo, kedaj da se vendar enkrat prične z zidanjem naše ljudske šole. Nepotrebno prepiranje, katero to ovira, je do skrajnosti hudobno. Zahtevati, naj se postavi novo šolo na skrajnem koncu doline pod Tisovim vrhom v prilog petim klerikalcem, (bolje rečeno podrepnikom) dosedaj največjim nasprotnikom šole, ki bi sedaj novo šolo najrajši v svoj zakup vzeli, to je budalost ter upajmo, da se jim ta želja vendar ne spolni.

Občinske zastopnike z našim podžupanom vred imamo vse po milosti črnovrških in zadloških klerikalcev. Našemu podžupanu bi bolje pristojalo ime Podpetnik črnovrških političnih klerikalcev. Zanima se samo za mesečne procesije, vso pozornost ima pri svojem dolgem paternoštru ter gleda samo na to, kdo da se ni vdeležil tretjeredniške pobožnosti. Vse drugo je njemu deveta briga, samo da je „šarža“ pa je dobro.

Pred kratkim časom so Zadložani na roboto v prilog črnovrškim vaščanom kanale čistili, pota poprav-

se kakor svetnik, a tam izpod čela vam gledajo trije vrage. Kajne, niste me pričakovali? Ha, ha, ha! Vi Hrvati ste se naučili varati od Turkov.“

„Da veste, odlični prijatelj“, nasmije se kanonik in zapre oči, „ako se nismo od Turka, pa smo se od vas Madjarov. Baš vi ste v tem mojster in vaš gospodar. No ded, povejte, kako ste opravili svoje stvari in kako vam morem pomagati“. Pri teh besedah se je kanonik dvignil in pogledal prišleca. Njegov suhi tovariš se ni ganil, pogledal je le izpod obrvi Madjara.

„Kako sem opravil, me vprašate, visokočastiti. Vražji posel je bil. Od Požuna sem pretresal svoje kosti na konju. Pa, domine kanonik, s Turčinom bi se že bil, bodisi, ali s prebrisano babo igrati slepe miši, je za moško glavo preveč in raje bi jedel travo.“

„Vse po vaši volji“, odvrne kanonik.

„Ali prosim vas, pazite, da nas ne moti nepozvan gost.“

„Svojim ljudem rečem“, pravi Stipo, „da nikogar ne pusti k meni, niti svetega Petra.“

Debeli kanonik se je zibal skozi vrata in izginil iz sobe.

„Torej gospod Jurij“, začne Palfi in si zaviše brke, „ali ste svojemu bratu Stipi dopovedali, za kaj se gre?“

„Sem in nisem“, odvrne kašljajoč suhi možak. „Podrobno nisem, ampak sem mu le zdaleka namignil.

Ni bilo prave prilike. Po vašem navodilu sem odšel s Susjeda v Zagreb, čim ste tja došli. Ljudem sem dejal, da grem v mesto k zdravniku zaradi svoje bolezni. Vsi so mi verjeli, celo stara Uršula, ta vrag v človeški podobi. In slednjič ni čuda, saj me mrzlica drži kot s kleščami. Prvi dan brata še nisem našel. Drugi dan se je nabrala cela truma velečastitih kanonikov pod to streho. Najprej brbljavi Anton Vramec, ki ne govori drugega kot o ženiščih, za njim rogovilež Franjo Filipović, ki z jezikom seka Turčinu glave, dalje Krsto Mikulić, Ivan Dombrin, Jurij Herešinec in kako se vsa ta litanija zove. Pred temi pričami seveda nisem smel niti črhnuti o želji gospoda kraljevskega sodnika. Sedaj ste navalili vi in čudim se vam, da ste tako brž došli. Ta baba Uršula je trd oreh in popolen odvetnik. Jaz sem se dosti mučil ž njo, pa ji nisem mogel do živega. Pa kako je bilo?“

„Dobro, gospod Jurij!“ se nasmehne Madjar, „čudim se sam sebi, kajti — Med tem se je vrnil kanonik.

„Sedaj smo pa kot pod zemljo pokopani, ker se nahaja — tako bodo dejali moji ljudje — kanonik Stipo Vsesvetniček na svoji poseti v Bijeniku; kar začnimo“, reče kanonik in spusti svoje debele roke na trebuh.

(Dalje prih.)

ljali ter službo nočnega čuvaja opravljali. Sedaj so pa prišli Črnovršci v Zadlog naša pota posipat na naše troške. Kam smo prišli!

V gmotnem in gospodarskem oziru bi pa tudi bilo lahko boljše. Ako računamo zadloških 200 krav, vzemimo najmanjše število. Eno k drugemu daje vsaka krava v enem letu 50 kg surovega masla. Po takem računu se pridela na leto 10.000 kg surovega masla. To maslo se prodaja vse 60 vinarjev ceneje kot se danes drugo prav izdelano surovo maslo prodaja. Radi nemarnosti takega našega gospodarstva se vrže v enem letu 6000 kron (beri šest tisoč kron) v 10. letih 60.000 kron (beri šestdeset tisoč kron) tja. Ogromna številka! Kako bi si lahko opomogli v kratkem času s tako svoto! Treba nam je strokovnega poduka in vzajemnosti pa bi bila stvar povoljno rešena.

Trdovratne in goreče domoljubovce bi bilo treba v mrzli Belci skopati, da bi se jim vsaj oči odprle, kako so ogoljufani, kadar grejo za sveto vero na volišče. Lep vzgled imajo sedaj pred očmi o tem, kako da njih kandidatje zasledujejo le sebične namene, ne gledajo pa na blagor občine. Največja politična nasprotnika, trgovec Iv. Vidmar in Rudolf, sedanji gospod župan, sta sedaj stopila v prijateljsko zvezo iz gole sebičnosti, za svojo korist, namreč zato, da sta dobila na ta način za slepo ceno občinski lov na javni dražbi. Samo zadloški lov združen z idrskološkim bi presegal to ceno, kot jo ima sedaj lov cele občine, ako bi šel lov po starem na dražbo po posameznih katastralnih občinah.

Klečeplastvo in pobožnost naših občinskih zastopnikov nam nič ne koristi, obratno škoduje. Samostojno mislečih mož je treba v javne zastope spraviti. Mislimo z duhom časa, zavržimo izmišljene dogme med staro šaro, potem smemo šele upati na boljše čase.

Zadložan.

Domače vesti.

Vilharjev spomenik se odkrije kakor smo že opetovano poročali v nedeljo, 12. avgusta t. l. Dasi je ta dan že docela blizu, vendar še več nego tretjina stroškov za spomenik ni pokrita. Prosimo vnovič vse rodoljubno občinstvo po vseh slovenskih pokrajinah, zlasti pa po Notranjski, naj se često spominjajo zaklada za Vilharjev spomenik in se zavedajo, da je Miroslav Vilhar za svoje požrtvovalno delovanje na javnem in književnem polju pač zaslužil, da mu narod v znak svoje hvaležnosti postavi časten viden spomenik v metropoli Notranjske, v Postojni. — Kakor smo izvedeli, izidejo meseca avgusta izbrane Vilharjeve pesmi. Pesmi je izbral in za tisek priredil pesnik gospod arhivar Anton Aškerc. Pesmim bo pridejan uvod, v katerem bo očrtano Vilharjevo življenje in delovanje. Knjižico bo krasilo več lepih slik. Čisti dohodek knjižice je namenjen v prid Vilharjevemu spomeniku.

Telovadno društvo „Sokol“ v Postojni se je v smislu sklepa svoje zadnje seje udeležilo korpora-

tivno z zastavo otvoritvene slavnosti „Ilirskega Sokola“ v Ilirski Bistrici, dne 22. julija. Dalje je v isti seji sklenilo, da sodeluje pri slavnosti odkritja Vilharjevega spomenika ter se udeleži II. vsesokolskega zleta v Zagrebu. Z ozirom na to, da sta letos dva večja izleta, ki sta vsekako zvezana z večjimi stroški, se letos ne priredi drugih izletov. Dne 17. t. m. se je napravil z vajenci mali popoldanski izlet v hosto, kjer se jih je primerno pogostilo. Med potom so se vadili v korakanju ter v redovnih vajah, v hosti so se zabavali z raznimi otroškimi igrami. Bil je prav prijeten popoldanski zlet, le žal, da so nas črni oblaki, ki so se nenadoma prikazali na nebu, prisilili, da smo se kmalu morali vrniti domov. Izleta se je udeležil tudi oddelek pevskega društva „Postojna“ z g. predsednikom Ant. Ditrichom ter zapel več narodnih pesmi, kar je zabavo znatno povečalo.

Iz Zagorja. Dne 22. t. m. umrla je g. Marija Bilc v 79. letu starosti. Rodbina Bilc je po Notranjskem zelo znana. — V soboto 23. junija zapalili so pastirji na samem stoječo hišo „pepelarno“ g. Andreja Korena. Nevarnosti ni bilo nobene. Zapalili so v šali, ker je hiša že itak na pol podrta. — Znorela je M. Žigman iz Zagorja, ki so jo odpeljali v deželno bolnico.

Vojaške vaje I. bataljona domačega 17. pešpolka se vršijo v času od 1. do 19. julija v Rakeku in na Uncu.

Na Premu smo zelo nejevoljni radi ceste. Pretekli teden so bili 4 delavci pri nas ter jo nasuli, kar je niso že poprej nekateri za Telovo. Razume se, da smo jih videli letos prvič in zadnjič. Če bo treba tekom leta pri cesti kakega popravila, bo morala to storiti tlaka, ako nočemo morebitne nesreče. Ker moramo plačevati davke za cesto in za potrebna popravila, a popravljati smo jo prisiljeni sami, imamo dvojno izgubo. Vsega tega so pa krivi naši soobčani, ki jih lahko seštejmo na prste ene roke. Zapomnite si, da ste letos zadnjič napeljali trdega in debelega kamenja na cesto! Ker plačamo bel prod, ga hočemo tudi imeti. In koliko trpe po taki cesti naše kravice! Kar se je prej pripeljalo z enim parom iz Potoka navzgor, je treba napreči sedaj tri. Kje naj jih vzamemo siromaki? Najeti si moramo četvero ter še plačati ali pa vrniti. Tu je že zopet izguba. Človek je tudi v nevarnosti, kadar gre po njej, posebno ponoči. Stopi naj le na okrogel kamen, pa je na tleh. Kako lahko si pri tem zlomiš ali zvineš kak ud! Kje je tu politična oblast, da bi skrbela za varnost in prepovedala tako popravljati cesto? — Češpelj letos ne bomo imeli skoro niti za poskušnjo. Tudi drugega sadja je jako malo. To je za nas hud udarec, ker zamoremo samo ta pridelek spraviti v denar. Če nam vzame še druge poljske pridelke, kaka nesreča, bomo največji reveži.

Vipavske novice. Strela je ubila dne 23. t. m. Janeza Žorža, posestnika na Slapu, kateri se je hotel izogniti hudemu deževnemu nalivu s tem, da je šel pod blizu stoječe topolovo drevo. Strela je vdarila v topolovo drevo in končala življenje marljivemu gospodarju

ter očetu petih nedoraslih otrok. Svarimo ljudi, naj ne iščejo ob hudem vremenu zavetja pod drevesi, ker v te trešči najraje. — Košnja. Pridelalo se je obilo lepega sena osobito na onih senožetih, koja so bila pognojena z umetnimi gnojili. Kmetje, uporabljajte pridno umetna gnojila, ker s tem si izdatno povečate pridelek. — Huda vročina. Ta teden je nastopila na Vipavskem huda vročina. Toplomer je kazal na solncu 55 stopinj Celsija, a v senci 27 stopinj. — Povišanje cen govejemu mesu vzbudilo je precejšnje razburjenje. — Dobrega vipavskega vina dobiti je v raznih vipavskih občinah še obilo. Cena vinu je med 16 do 17 goldinarjev za hektoliter. — Za podaljšanje vipavske železnice se vzlasti prizadevajo goriški odločilni krogi. — Razpisano je v popolnitev učno mesto na Colu. Colci bi radi dobili moško učno moč. Službovanje na Colu je prijetno. Lepo s štirimi sobami obstoječe stanovanje, krog šole pa prijeten šolski vrt. Učitelj, ki je več čerkvenemu orgljanju, dobi od tega 240 K letnega dohodka. Šola na Colu bode v kratkem razširjena v dvorazrednico, ker je v to že privolil deželni šolski svet. — Na Colu bodo v nedeljo volili župana in občinsko starešinstvo. — Valentin Mikuluž, mnogoletni občinski tajnik v Št. Vidu in na Vrabčah, se prihodnji mesec preseli v Ameriko.

Iz Št. Petra. Zanimiva novica iz Klenka: V nedeljo po sv. rešnjem telesu je v Trnju vedno procesija, ki gre v vasico Klenik. Letos na ta dan se bi imelo pa vršiti tudi ženitvanje Pavelj Brgoča iz Klenka. A kapricasti „gospod“ Železny je prepovedal godbo, češ da je na ta dan „norma“. Zahteval je, da morajo priti trije možje k njemu obljubit, da ne bo godbe, sicer da ne bode šla procesija v Klenik. Toda možje so bili pač možje in niso šli k Železnu, a procesija, oziroma nje voditelj ni bil mož, ker je vseeno peljal procesijo v Klenik in to seveda zjutraj. Popoldne je pa prišla ženitvanjska godba na harmoniko v gostilno g. Iv. Brgoča. Vaški fantje so bili seveda veseli in so pili in peli, kakor ob enakih prilikah. Toda v tem veselju motil jih je župan g. Franc Margon, ki je v sveti jezi pritekel in jih hotel razkropiti. Fantje seveda vroče krvi so ga napodili in mu s kamnjem sledili. Da se pa vsaj nekoliko skaže g. župan, kaznoval je gostilničarja g. Iv. Bergoča na 20 K in to brez pritrditve občinskih svetovalcev. Gosp. Bergoč se je seveda pritožil. No stvar hoče biti zanimiva! — Zadnjič smo poročali, da je novo podjetje „vapnenica“, ki se snuje tu, v rokah tujcev, kar pa ni res. Podjetje je baje v rokah dveh Kastavcev-Hrvatov in stane baje 14.000 K. V treh tednih se vapnenice odprejo; vapno bode po 1 K 30 h meterski cent. Dozdaj je bilo pri nas vapno po 1 K 10 h stari cent, oziroma smo ga morali naročevati iz Zagorja ob Savi po 1 K 60 h meterski cent. — Zopet kroži neka govorica po Št. Petru o g. Zaplati in sedaj, kako je ta gospod priljuden in — zopet — v ceni zmeren. Neki tujec se je hotel peljati v Zagorje in šel k g. Zaplatu po voz. Gosp. Zaplata poišče hitro

nekega paglavca in pusti tujca odpeljati ter reče: „Če Vas ta fant pelje, stane 3 K, če Vas pa jaz, pa 4 K“. Oh, visokost g. Zaplata, tla se Vam bodo v Št. Petru popolnoma izmaknila!

Iz Knežaka. Tukajšnji župan, ki so ga komaj posadili na ta stolec, dobil je pet dni zapora. Dober tek k ričetu!

Požar. Na Nanosu sta pogoreli 18. t. m. popoldne hiši Alojzija Požente in Mazgona. Poženta, ki je bil za 600 K zavarovan, ima 2000 K škode, Mazgon pa, ki je bil za 1200 K zavarovan, ima 4000 K škode. Ogenj so najbrže povzročile iskre iz slabo zgrajenega dimnika.

Dolina pri Trstu. Do sedaj se je prijavilo toliko naročnikov, da bo mogel izhajati „Domači zdravnik“ od 10. julija naprej redno v mesečnih zvezkih po 16 strani. Prinašal bode tudi oglase na platnicah. Prvo številko razpošlje ravnatelj zdravišča, g. J. Okič vsakemu, ki jo zahteva, na ogled. Naročnina bo 2 kroni na leto. Zdravišče se bo odprlo sredi julija t. l. Tukaj je tako krasno, kakor malo kje na svetu, saj imamo morski in objednem planinski zrak. Imamo že sedaj goste iz Ogrskega, Sedmograškega in od drugod, ki se začasno polivajo v hiši g. J. Okiča.

Hitri brzojavi. Te dni je oddal eden izmed naših naročnikov nujno brzojavko v Trstu ob 1. uri 30 min. popoldne za Bač. Ob 2. uri 18 min. je bila brzojavka že v Št. Petru. Pot od Št. Petra do Bača pa je poldrugo uro dolga. A brzojavka je bila šele ob 6. uri v Baču na pošti. Rabila je toraj skoraj polne 4 ure za to pot. Da se s tako polževo počasnostjo brzojavk lahko povzroči občutno škodo, je umevno, posebno v trgovini. Opomnili bi le, da je vendar dolžnost brzojavne uprave, da skrbi za točnejše dostavljanje brzojavk, saj ne dela tega zastoj in se plača pristojbine nekaj nad 2 kroni za dostavo. Bi li ne kazalo, da se napravi brzojavno zvezo za Bač in Knežak, kjer je tudi trgovina z lesom precejšnja?

Prosveta.

Ljudske šole zaključijo šolsko leto 15. julija.

Za narodno in gospodinjsko šolo v Št. Jakobu. V Rožu na Koroškem nabira poseben krajevni odbor v Št. Jakobu. Doslej je nabranih 15.000 K. Odbor trdi, da je šola že zagotovljena. Treba le še nadaljnih darov. Čeravno rahlo dvomimo, da bi ne bilo morda bolj nove slovenske šole potrebnih in osobito za gospodinjsko šolo primernih krajev na Koroškem kot je Št. Jakob, ko že ima slov. šolo in smo uverjeni, da ni ravno gospodarsko, če sezidamo nunam ali šolskim sestram hišo, ki jo več kot polovico one zasedejo, vendar iskreno priporočamo somišljenikom, da darujejo, kar jim mogoče, koroškim Slovencem, ki naj to vprašanje potem med sabo opravijo. Darove vsprejema Matej Ražun, župnik, p. Št. Jakob v Rožu, Koroško.

Za narodno in gospod. šolo v Št. Jakobu v Rožu so dosedaj darovali rodoljubi iz: Koroške

13.167 K 66 v, Kranjske 784 K 41 v, Primorskega 173 K 82 v, Štajerskega 569 K 11 v, Dunaja 175 K. — v, Amerike, 50 K — v, Češkega, iz Ruskega, iz Srbskega 80 K — v. Skupaj 15.000 K.

Sušica ali jetika. Kako nastane? Kako se širi? Kako jo zdraviti? Lično brošurico 23 strani obsežno pod tem naslovom je izdal urednik „Domovine“ Vek. Spindler. Knjižica je prevod hrvatskega spisa dr. Dežmana. Stane le 20 vin. ter zasluži, da se močno razširi med ljudstvom. Učitelji, dijaki in druga inteligenca po deželi naj naroče večje število brošure pri Vek. Spindler-ju v Celju in razprodajo med ljudstvom.

Narodno gospodarstvo.

Kmetijska družba kranjska priredi meseca novembra v Ljubljani sadni semenj za namizno sadje, da se preskrbi Ljubljana z domačim namiznim sadjem. — Tudi razstavo mlečnih izdelkov v Ljubljani misli naša družba prirediti.

Posebne mlekogleda ima pri vsaki zadružni mlekarni nižjeavstrijska centralna mlekarna na Dunaju, ki dobiva vsak dan od 80 zadrug 40—35 tisoč litrov mleka. Predno koga določijo za mlekogleda se mora izkazati, da ga je mlekarski nadzornik o mlekogledstvu dobro in natančno poučil. Mlekogledi imajo nalogo nadzirati hleve zadružnikov. Oni dajejo navodila molzičem in onim, ki krmijo živino. Njihova dolžnost je tudi, da pouče živinorejce, kako odstraniti v hlevu napake in kako jih nadomestiti z vrlinami. Končno imajo mlekogledi paziti na to, da se ravnaajo zadružniki natančno po predpisih pri reji živine in oddaji mleka. Menda se ta naredba vrlo dobro obnese. Mlekarski nadzornik ne more biti vsak dan pri vseh mlekarnah, ako pa ima povsod svoje pomočnike, je njegovo delovanje lažje in tudi uspehi mlekarstva so mnogo večji. Jako umestno bi bilo, da bi si tudi naš mlekarski nadzornik izučil za vsak kraj, kjer je mlekarska zadruga, vsaj enega takega mlekogleda. Ako bi se živinorejcem večkrat v hlevu povedalo kaj je prav in ni prav, ni vrag, da bi se naša živinoreja ne obrnila na boljše. Brez zboljšanja živinoreje pa ni misliti na posebno zboljšanje mlekarstva. Kar je drugod že kot dobro pripoznano naj se vendar poskusi tudi pri nas!

Sol se naj daje živini redno vsaki dan. Sol se spremeni v želodcu v solno kislino, ki razkroji hrano in pospeši prebavo. Nekateri dajejo sol vsakih 8 ali 14 dni. To je slabo. Kaj bi rekli, če bi nam dajali vsak dan neslano jed, koncem tedna pa bi vrgli v skledo kar pest soli. Čim slabša je piča, tem več soli rabi žival. Srednje govedo rabi 15—30 g ($1\frac{1}{2}$ do 3 deke), prešič 4—8 g, konj 7—15 g na dan. Za vsako glavo govede treba tedaj na mesec okoli $\frac{3}{4}$ kg soli. Najboljše je kupiti živinsko sol, ker je ceneja. Sol je potresti med rezanico, seno ali otrobe, pa tudi kar v jasli, da jo žival liže. Najboljše je, da se meša sol sproti med krmo.

Karbolinej je najboljše sredstvo za ohranjenje lesa. Voz, plug, brano, čebelnjak, leseni plot se izplača natresti s karbolinejem pred uporabo. Karbolinej brani les pred trohno, pa tudi pred drevesno gobo, tudi je dobro sredstvo za razkuženje hleva. Na 5—6 kvadratnih metrov lesa se porabi 1 kg karbolineja, zato pa tudi drži tak les 3—4 krat dalj kot tak, ki ni namočen v karbolineju.

Zoper polže. Če zapazimo na gredi slinarje, razrežimo nekaj sladkih jabolk ali koscev salate, korenja, buče, zelja in jim položimo to zvečer na dotično gredo. To jih privabi in zjutraj jih pobereemo ter vržemo kokošim. Hujše sredstvo zoper polže je, če natresemo po tleh plev, saj, pepela. Ako leze polž preko teh reči, si rani občutljivo meso in crkne. Če pa tudi ne pogine, vsaj mnogo slin izgubi, da ne more več lezti naprej. Najhujše je pa, če se mu natrese apna, ki slinarju kožo prežge. Priporoča se tudi kupiti za par krajcarjev železnega vitrijola, ga stolči v droben prah, ga pomešati s peskom in to mešanico potresti po gredah. Vitrijol se zaje slinarju v meso, vsaka rana je zanj smrtna. Železni vitrijol ni škodljiv za rastline, ampak njih rast celo pospešuje. Za silo nadomesti vitrijol tudi sol.

G. G.

Jasli naj gospodar da od časa do časa očistiti in oprati, če so pokvarjene, naj jih popravi, da se žival ne poškoduje. Snaga je tudi tu neobhodno potrebna, če hočemo, da se živina redi.

„Prim. G.“

Kako se odpravijo stenice? Najgršje izmed živalic, ki se upajo nagajati človeku in ga nadlegovati, so pač stenice. Kakor da bi imela madež, tako se govori o hiši, kjer imajo te ostudne živalice. Nesrečna gospodinja, ki drži na snago, poskuša vsa mogoča sredstva, da bi pregnala neljube goste iz hiše. Petrolej, žveplo, sploh vse, kar nasvetujejo znanci in knjige, uporablja v boju zoper stenice. A vse zaman, smrdljivke ostanejo. In vendar živalice lahko odpravimo. Kupimo v lekarni ali drogeriji (kjer je cenejši) za 30 do 40 vinarjev koncentrirane kisove kisline. Zahtevajmo le koncentrirane kisove kisline, ker vodena kislina ne pomaga nič. S to kislino, s katero je treba pazno ravnati, ker peče in lahko rani kožo, namažimo vse razpoke in luknjice v izpraznjenem posteljnaku, le pobarvanih delov ne, ker jim škoduje. Nadalje preiščimo žimnico in vso posteljno opravo, prekrtačimo jo dobro in pretolčimo, da ne zaostane zalega. Potem se lotimo tudi tal in sten in jih dobro namažimo s to kislino. Ako to ponavljamo par dni zaporedoma, stenice izginejo. Oster duh, ki se razprostira po sobi, kmalu preide; povzročuje nam nekoliko kihanja, ki pa nič ne škoduje.

Dežnike lahko dolgo ohranimo dobre, če ravnamo z njimi tako-le: Moker dežnik zaprt, a ne zvit se postavi s kljuko navzdol. Ko se je odkapljaj docela, se še-le sme razpeti, da se posuši. Kdor tako ravna, bo ohranil dolgo dobro palico in ogrodje, ki pri napačnem ravnanji rado zarjavi in strohni.

I. avstrijski zadružni shod.

(Konec.)

Nadaljno zborovanje je vsprejelo resolucijo, ki opozarja sodišča, da po novem civilnopravnem redu zadoščajo kot kavcije in vadiji tudi vložne knjižice hranilnih in posojilnih zadrug. Od vlade se zahteva, da razmišlja o tem, da bi se priznala pupilarna varnost tudi zadružnim denarnim zavodom. Shod je vsprejel tudi resolucijo, ki zahteva zastopstvo kmetov v železniškem svetu na Dunaju. — Nato so se obravnavala vprašanja o zadružnih žitnih skladiščih, dalje o poslovanju vinarskih zadrug. Poročevalec je predložil sledeče točke:

1. Na podlagi izkušenj na Tirolskem so vinarske zadruge potrebna in koristna sredstva za skupno, umno izkoriščanje pridelkov, za varstvo vinogradniškega stanu in za boj z nereelnim vinotrštvom, kakor tudi za pridobivanje zaupanja vino uživajočega občinstva.

2. Priporoča se za vsaki vinski okoliš ustanovitev vinarskih zadrug pod sledečimi pogoji:

a) V vinskem okolišu mora biti dovolj pridelkov, za katere se lahko preskrbijo redni odjemalci. Zasigurati se mora v naprej oddaja gotove množine pridelkov v jeseni.

b) Klet se mora postaviti v ugodni prometni legi in že v začetku s takimi napravami preskrbeti, da more konkurirati z vinotržci.

c) Vodje vinarskih zadrug morajo imeti potrebno znanje, dobro voljo in dovolj časa. Pri nastavljanju kletarja in poslovodje se naj gleda na izkušnost.

d) Pred ustanovitvijo vinarske zadruge se naj poizve mnenje strokovnjakov in zadružnih zvez.

3. C. kr. poljedelsko ministrstvo in deželne uprave se pozivajo, da pospešujejo ustanovitev vinarskih zadrug.

Debate se udeležijo razni ugledni strokovnjaki, zahteva se za vinarske zadruge le prevzetje grozdja od članov, odsvetuje se ustanavljanje vinotočev od strani zadrug, ker se s tem odbija gostilničarje kot odjemalce in se ne dosežejo zaželeni uspehi, odločno se zahteva posebna vinska postava, katera naj prepove trgovino z umetnim vinom.

Pri razpravi o mlekarških zadrugah se je priporočalo sledeče: Kjer ni možno neposredno in dobro spraviti mleka v denar, naj se osnuje zadruga. Pred ustanovitvijo naj se natančno in strogo pretehta, ali je zadruga potrebna in ekonomska, osobito naj se proračuni, ali se bo dobivalo trajno in dovolj mleka. To je posebno važno, ker se drugače stroji ne rentirajo. N. pr. če se je za nakup zemljišč, za stavbe in stroje investiralo kapitala 30.000—40.000 K, se navadno to rentira šele, če je trajno zagotovljeno, da pride v mlekarjo 3000 l na dan. Če imajo zadružniki 900 krav, se sme računati redno le na mleko 600 krav. Pregledati je, kakšni so v kraju travniki. Povsod se ravnajmo po načelu: Več oči več vidi, pri ustanovitvi naj se vpraša vse faktorje, n. pr. mlekarško zvezo, dež. odbor. Revizija

bodi pogosta, podrobna in vsestranska. Najmanjši delež znašaj 25 K, poroštva po 5 krat toliko. Vsaj $\frac{1}{4}$ investiranega kapitala naj spravijo zadružniki sami skup. Posojila morajo biti nekaj časa neodpovedljiva in se naj amortizujejo v 20 letih. Deleži se lahko vplačujejo v obrokih tekom 3 let. Člani so prisiljeni, dati mleko le v zadrugo. Nikdar naj se ne določi naprej fiksnih cen za mleko, raje naj se na konci doplača.

Pri razgovoru o zadružni prodaji jajc se je povdarjalo, da vsa režija ne sme preseči 2 h pri jajcu, če se naj zadružna prodaja izplača. Za prodajo naj skrbe tudi mlekarške zadruge. Samostojna zadruga se izplača le, če se more v okolišu 20 km pobirati jajca z enim vozom in sicer najmanj 1 milijon jajc na leto. Vsa jajca treba presvetiti v zadrugi, da se slaba razbero. Kmeti naj porabijo mala, lahka jajca doma. V dobah, ko kokoši malo ležejo, naj sami porabljajo konservirana jajca, sveža pa oddajo zadrugi. Deleži zadruge lahko znašajo 4 K, vstopnina 2 K. S tem se že pokrije trošek za jajčno tehtnico, svetilko itd.

Priporočalo se je dalje, da se vojaške potrebščine krijejo po zadrugah, in da postanejo občine člani denarnih zadrug.

Slednjič je „Zadružna zveza“, boječ se občega zasmeha, na splošno zadovoljstvo umaknila svoj predlog o pristopu obrtnih zadrug k poljedelskim.

Po svetu.

Rekord francoskega brzoparobroda „La Provence“ za najhitvejšo vožnjo iz Evrope v Ameriko. Veliko se je v zadnjih letih pisalo o izvrstnih nemških izdelkih napolju parobrodstva. Nemška parobrodna društva so s tem dejstvom kar preplavile časopise in hvalile hitrost in udobnost njih parobrodov. Še redkokrat so se drugi narodi oglasili za njih tostrokovni izvor in raditega je vsakdo že mislil, da so v tej stroki že na vrhuncu. Sedaj poroča „Newyorker Staatszeitung“, da je takozvanega Oceanwindhund'a (parobrod hamburške linije „Deutschland“) parobrod francoske linije „La Provence“ na prvi poti porazil glede hitrosti. — Primerilo se je slučajno, da sta tedva parobroda zapustila ob enem času kontinent. S tem je bilo dano znamenje za pridobitev rekorda. Stroji so delali na vse kriplje. Potniki so pričeli za velike vsote staviti in so z največjim zanimanjem sledili poročilom poveljništva obeh parobrodov. Zadnje 2 dni je pa vendar francoski nad nemškim zmagal, ker je prej došel v Newyork, in si stem pridobil rekord. V parobrodarskih krogih je ta zmaga francoskega društva napravila velik vtis.

Iz Št. Pavla, Minn. Javno mnenje v Ameriki skuša že delj časa glede kolonizacije voditi slepo in brezmiselno politiko. Da, skušalo se je celo ustanoviti „kolonizacijski trust“, ki naj bi posloval po nemškem in kanadskem vzoru. Pogajanja glede ustanovitve zemškega trusta vlekla so se skozi celo leto 1905, a se izkazala nevspešnim. Posledica temu je bila, da so se

združili največji posestniki Zjedinjenih Držav Severo-amerikanskih v zadrugo „American Colonisation Company“, h katerej sta zadnji čas pristopila tudi T. Weyerhäuser iz Št. Pavla in James T. Barber, največja veleposestnika na celem svetu. Društvo razpolaga z sedem milijonov osemstotisoč jutri zemlje. Za kolonizacijo se je namenilo vporabiti en milijon štiristotisoč juter zemlje. 320.000 juter leži v državi Wisconsin. Družba namerava zgraditi ceste in pota, šole in cerkve iz lastnih sredstev. Zemlja v državi Wisconsin je za priseljence dokaj ugodna; leži bogata živih, zdravih vodâ, ob jezerih Superior in Michigan, ki tvorita z newjorško luko direktno zvezo. Celo ozemlje je prepreženo z železnicami, ki nudijo kaj ugodno priliko razpečati zemeljske pridelke v večja mesta, na primer Chicago itd. Družba namerava tudi v slučaju potrebe za lažjo razprodajo pridobnin zemlje uvesti zadružni sistem med producenti in konsumenti. Doslej so se tu že priselili Švedi, Norvegi, Nemci iz Rusije in Poljaki. — Glavna družbina pisarna je v Chicago, Ill. Družba ima razun že opisane zemlje še veliko polja v državah Illinois, Severni in Južni Dakoti in Waschingtonu.

3600 kron za jedno rožo. Znano je, kako ljubijo nekateri meščani cvetlice. Zato se v deželah, v katerih je več velikih mest, mnogo ljudi bavi edino le z gojenjem cvetlic. Tu se prirejajo razstave, ki privabijo odlične poznavalce cvetlic. V nedavno prirejeni razstavi cvetlic v Frankobrodu v Nemčiji, bo razstavljalec, čigar cvetlica bo spoznana za najlepšo, dobil 3600 kron nagrade.

Prašič dobil tuberkulozo od človeka? Na Nemškem je imel kmet hčerko, ki je več časa bolehal na sušici, jetiki ali tuberkulozi in končno tudi vsled te bolezni umrla. Pri hiši je bilo 11 prešičkov zrejenih, ki pa so tudi bili vsi jetični. Zdravnik in živinozdravnik, ki sta omenjeni slučaj videla in raziskala sta mnenja, da je bolezen prešičkov razlagati edinole na ta način, da so je našli od bolne hčerke. Ta je namreč vsak dan zahajala na dvorišče, kašljala, svinčeta pa so požirala njene izmečke in se tako okužila.

Darovi za Vilharjev spomenik.

Gospod Tratnik, Dolenja Vas, 10 K; g. Kette Albin, inžener, Podgorje, 20 K; g. Lah Milan, Lož, nabral 10 K; neimenovan v Ljubljani 1 K; g. Benčina Ivan, Stari trg, 6 K; g. Štritof I., Stari trg, 2 K; g. Bačič Ante, Sušak, 2 K; g. Kovač Rudolf, Lož, 1 K; g. Zimmer Miha, Trst, 1 K; g. Špelar Aleks., Koseze, 10 K; gosp. Fischer Maks, Bled, 10 K; g. Mankoč Josip, Št. Peter, 10 K; gosp. Juvaneč Josip, župnik, Rakitna, 5 K; slavno društvo »Edinost« v Ajdovščini nabralo na občnem zboru 20 K; gospa Jaske Pavla, Postojna, 10 K; g. Skuk A., Vipava, 4 K; g. Žetko Fran, Laze, 2 K; Gospodje; Klačna, c. kr. davčni kontrolor, Zupančič I., c. kr. stražmojster, Mlakar Iv., Sadnik Zvonko, gospa Mušič L., gospa Zelen M., gospica Sadnik Pepica, vsi v Senožečah, vsak 1 K; sl. Posojilnica v Planini 10 K; g. Gazzaroli pl. Emil, Postojna, 10 K; gosp. dr. Jurtela Fran, Ptuj, 5 K; gosp. Tomšič Anton, župan, 10 K; gosp. Domladiš Josip 10 K; g. Sket Vinko 3 K; g. Urbančič Ivan 5 K; g. Cvetnič Fran 2 K; gospe Ličan Ivana 2 K, Tomšič Tončka 2 K; gospodje Aschmann Valentin, Strnad Rado, Perne Josip, Jan Janko, Samsa Franjo, Maljavec Lovro, Žnideršič Andrej, Ličan Anton, Martinčič Julij, Košar Martin, Valenčič Ivan p. d. Jejček, vsak po 1 K, gospica Meden 50 vin., vsi iz Il. Bistrice; neimenovan, Trnovo,

50 vin.; g. rojak Jan Vukasovič Stibil v Belemgradu 50 K v zlatu; gostilna »Abazzia« v Postojni nabralo 2 K; v Matenji vasi iz nabiralnika na vrtu pri izletu pevskega društva »Postojna« 5 K; gosp. G. Kregar, Selce, dobiček keglanja 50 vin.; gosp. Franc Juh »ubogi harmonist«, Rakitnik, 1 K. Srčna hvala!

Odbor za Vilharjev spomenik.

Loterijske številke.

Trst, 23. junija 31 77 14 17 19
Praga, 27. junija 77 51 42 39 89

Mala naznanila.

Vsaka vrstica v teh oznanilih stane 20 vin. Pri večkratni objavi se dovoli primeren popust. Denar je poslati naprej. Plača se lahko tudi s pismenimi znamkami.

Landauer še dobro ohranjen se ceno proda v Postojni hišna štev. 110.

Žitočistilnik še dobro ohranjen in ena **kopirna stiskalnica** za urade se ceno proda. Več o tem pove Jože Šibenik, ključavničarski mojster v Postojni.

Cementne cevi razne velikosti so po zmernih cenah naprodaj pri Jos. Dekleva v Postojni.

Izurjen strojni kurjač usposobljen za to delo išče službe, nastopi lahko takoj. Natančneje o tem pove Matevž Milharčič v Postojni.

Trgovska pomočnica, z najboljšimi spričevali, stara 22 let, išče druge službe. Kdo? pove upravništvo »Notranjca« v Ljubljani, Breg štev. 22.

Velika kovačija z enim mehom, ležeča ob okrajni cesti med Rakekom in Prezidom (Hrvaško), odda se takoj dobremu kovaču s stanovanjem vred v najem. V bližini se nahaja graščina Šneperk, ena parna in več drugih velikih žag. Za dobrega in pridnega kovača toraj zaslužka vedno dosti. Poleg kovačije ima tudi kolar svojo delavnico. Natančneje pogoje pove **Ferdo Wigele**, učitelj, Staritrž pri Rakeku (Notranjsko).

Kašelj. Kogar kašelj nadleguje, naj rabi okusne in olajševajoče **Kaiserjeve prsne karamele.** 2470 notarsko poverjenih spričeval nam dokazuje, kako uspešno se jih rabi zoper kašelj, hripavost, katar in zaslinjenje. — Zavitek 20 in 40 vinarjev. — Edino pristne so one, ki imajo varstveno znamko »Drei Tannen«. Zalogo ima **J. Hus**, lekarnar v Vipavi.

Esenca za kurja očesa. Najbolje sredstvo proti **kurjim očesom, debeli koži, bradavicam** itd. Steklenica z rabilnim navodom 70 h razpošilja: **Lekarna pri Mariji Pomočnici v Vipavi.**

Aparat za proizvodnjo plina za 14 m³, h kateremu spadati 2 peči, 16 svetilk, 7 kandelabrov in več drugih stvari, ki se rabijo pri plinovi razsvetljavi, je po nizki ceni na prodaj. Več o tem pove **Jože Šibenik**, ključavničarski mojster v Postojni.

Parni kotel preskušen za 7 atmosfer pritiska. Poleg kotla je tudi črpalnica in 500 kg starega železa ceno na prodaj, kakor tudi 2000 steklenic (butelk). Več o tem pove **Jože Šibenik**, ključavničarski mojster z Postojni.

Srnaka samca, dve leti starega proda trgovec **Ivan Vidmar** v Črnem Vrhu nad Idrijo.

 Dva

čevljarska pomočnika

sprejme takoj v stalno delo **L. Bizjak**, čevljar v Postojni.

Zarezano strešno opeko

(Falz)

navadno strešno opeko, kakor tudi zidak, žlebak in vsako drugovrstno opeko ima v zalogi

Karol Jelovšek

opekarnar na Vrhniki (Notranjsko).

Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoludne in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

Notranjci, berite, širite in naročajte

„Notranjca“!

MAKS ŠEBER

v Postojni.

Akcidenčna tiskarna.

Knjigoveznica.

Fotografični atelije.

~ ~ ~

Zaloga vsakovrstnih tiskovin

za županstva, krajne šolske svete, šolska vodstva, posojilnice, mlekarne zadruge itd.

Izvršuje se po naročilu vsa druga tiskarska dela

kakor n. pr. letna poročila, cenike, vabila k veseliam in občnim zborom, programe, naznanila o zarokah, porokah itd., parte liste, pisma in kuverte z naslovi, posetnice, razglednice, trgovska naznanila itd. itd.

Sobni slikar in
pleskar

Ivan Zwölf

Slikar napisov

v POSTOJNI št 73.

Zaloga raznih suhih in oljnatih barv, lanenega olja, firneža, terpentina, raznih lakov za znotraj in zunaj, angleških lakov za kočije, brunolina, bronca, raznovrstnih čopičev itd.

Solidna postrežba. • Zmerne cene.

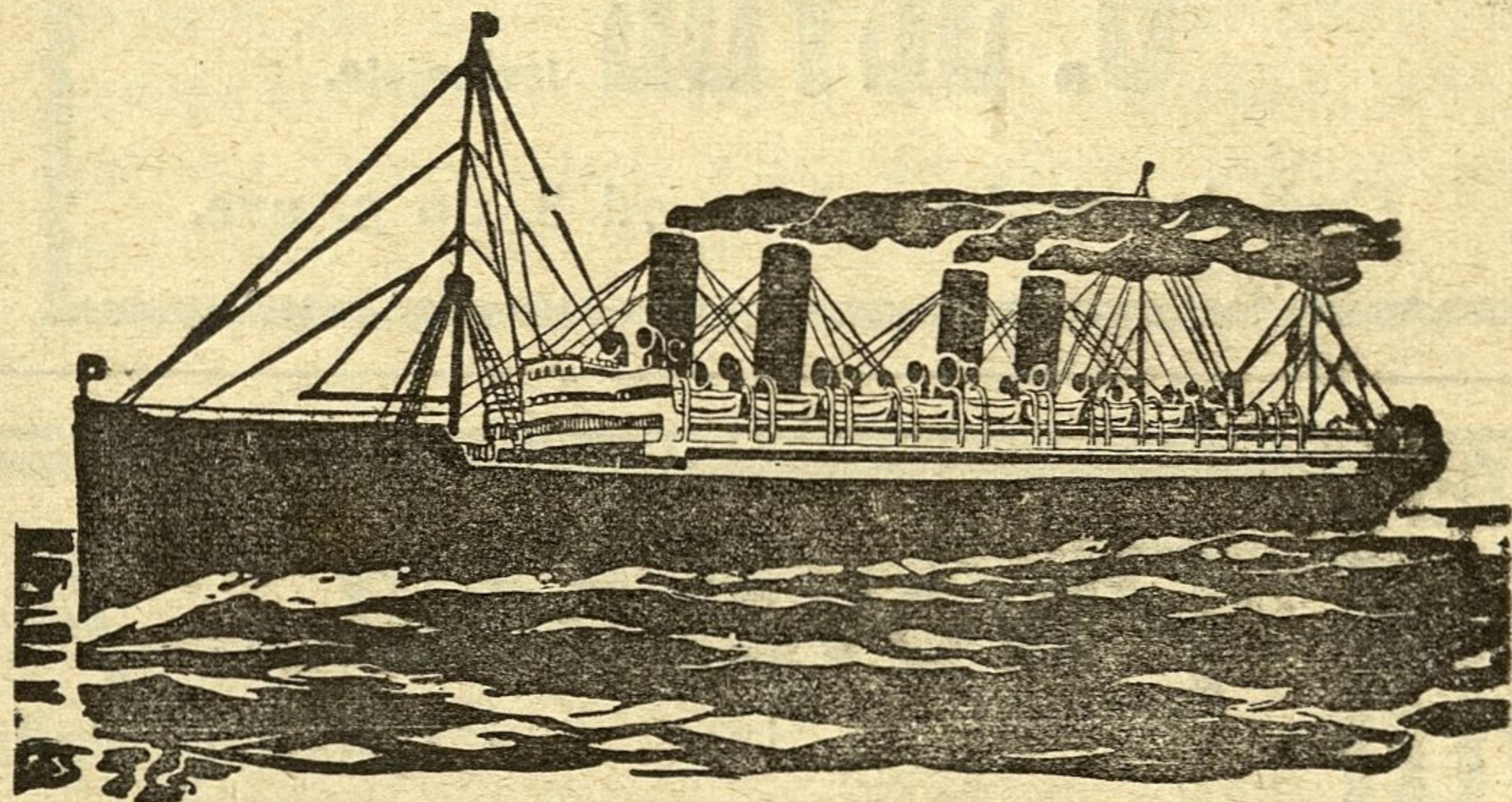
Notranjci, zakurite kresove 4. julija v čast sv. Cirila in Metoda.

POZORI!

BERITE!

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz BREMNÄ v NEW-YORK

s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navednega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU
KOLODVORSKE ULICE ŠT. 35.

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Kolorado, Mexiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Kolombo, Singapore, v Avstralijo i. t. d.

Kolodvorska restavracija A. ZAKOTNIK v Postojni.

Na predvečer slov. blagovestnikov, 4. prih. m. zažge sl. pevsko društvo »Postojna« velik kres v bližini kolodvora.
Temu sledi **sestane** v kolodvorski restavraciji.

Točilo se bode poleg **priznanih dobrih vin** in **raznovrstnih okrepčujočih pijač** tudi specialiteta
CARSKO PIVO — najboljši izdelek renomirane **steinfeldske pivovarne** — **CARSKO PIVO**.
Vsak čas gorka in mrzla kuhinja. Sodeluje slavna Postojnska godba. Solidna in točna postrežba.

V hiši gospe Helene Orešek v Postojni

• **zobozdravnik** •

iz Ljubljane, Špitalske ulice št. 7

Amerik. zobe.
Vsa zobotehnična dela

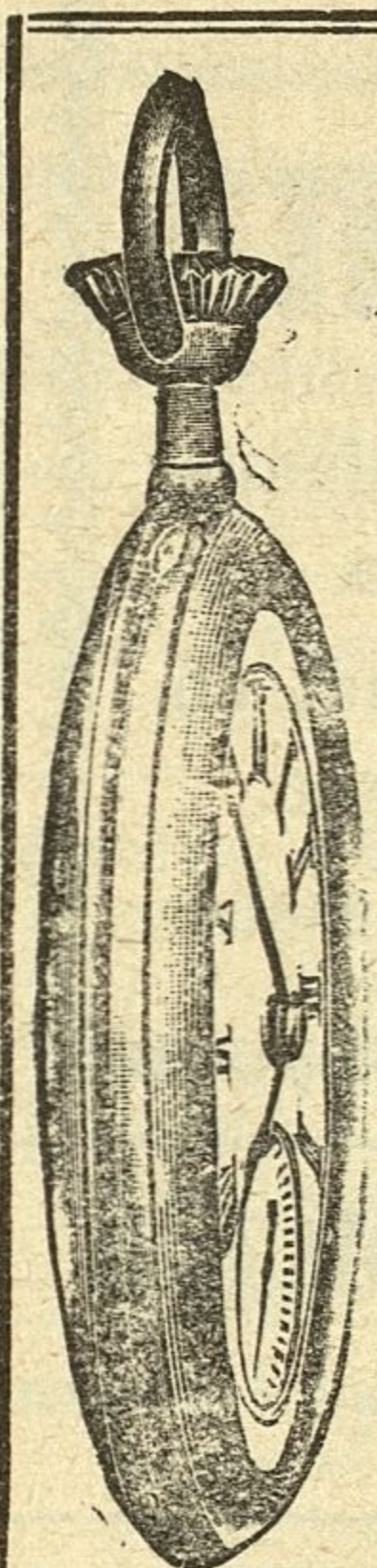
Amerik. zobe.
se v konces. ateljeju

O. SEYDL

izvršujejo.

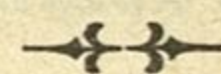
Ordinira vsako soboto od 8. do 5. ure.

Zahtevajte cenike zastoj in poštne prosto.

Franc Čuden

najstarejša eksportna tvrdka
na debelo in drobno.

Urar

in trgovec zlatnine in sreberne,
delničar prvih združenih tovarn ur »Union« v
Bielu, Genovi in Glashütte.

Pivovarna „G. AUER-jevi dediči“

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12.

priporoča **svoje izvrstno marčno in na bavorski način varjeno pivo**

v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Zaloge na Notranjskem so: v Idriji (založnik gosp. Franjo Didič, posestnik i. t. d.), v Št. Petru na Krasu (založnik gosp. Anton Rebec, vinotržec), v Prestranku (založnik „Mlekarska zadruga“) in v Žireh (založnik gosp. Matija Gostiša, posestnik).

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

posluje vsak petek od 9. do 12. ure dopoldan

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila po 6 %

na osobni kredit ali proti vknjižbi.

Izjemoma in v nujnih slučajih se sprejemajo vloge in dajo posojila tudi ob družih delavnikih.